

ÖNSÖZ

Nisan 2011’de yapılan AHUAD İstanbul Yuvarlak Masa toplantısının kitaplaşıyor olduğunu görmek beni son derece memnun etti. Yuvarlak Masa toplantısı ve buradaki canlı tartışmalar, en az dört önemli noktaya işaret etmektedir.

Öncelikle, İstanbul Yuvarlak Masa toplantısı ve Türk yazarların bu toplantıya katkıları ile bu ciltte yer alan Türk yazarlar, Türkiye’deki sivil toplumun dinamik yapısını ortaya koymaktadır. Dünyanın farklı ülkelerinde ve belki de özellikle Batı Avrupa’da, Türkiye üzerine tartışmaları stereotipler düzeyinde ve iki “kamp” arasındaki gerçek dışı kutuplaşma şeklinde basite indirgemeye yönelik yanlış bir eğilim mevcuttur. Gerçek bundan çok daha karmaşık ve esasında dünyanın geri kalanının, anayasal reforma ilişkin konular da dâhil olmak üzere, Türkiye’de yaşanan tartışmaların çok yönlülüğünden ve farklılıklarından öğreneceği çok şey var. Bense geçmişte, İnsan hakları ve terörle mücadele alanında Birleşmiş Milletler Özel Raportörü olduğum dönemde, bilhassa Türkiye’deki terörle mücadele yasasının ve uygulamalarının uluslararası İnsan hakları normlarına uygunluğunu değerlendirmek amacıyla 2006’da Türkiye’ye yapılan ülke ziyareti sırasında burada yaşanan tartışma ve gelişmelerle yakından ilgilenme olanağı yakalamıştım¹.

İkinci olarak bu kitap, anayasa hukukunun ve anayasa hukukuna ilişkin akademik bilgilerin gerçek dünya için ne kadar anlamlı olduğunu ortaya koymaktadır. Her ne kadar sözü geçen para, güç ve siyaset olsa da, bunlar bir normatif boşluk içinde işlemezler. Anayasa hukuku, anayasanın hukuki bağlayıcılığı ve bir anayasanın nasıl yenilenmesi gerektiğine ilişkin anayasada mevcut kurallar gibi meseleler başta olmak üzere toplumsal konularda son derece büyük bir öneme sahiptir. Para, güç ve halk desteği ile nelerin yapılmasına izin verileceği ve hatta nelerin mümkün olabileceği konusunda sınırlar koyar. Ayrıca anayasa hukuku, temellerini büyük oranda felsefî geleneklerden alan bir disiplindir; bu nedenle, kendi sınırlarının bilincindedir ve kimi durumlarda yasaya saygı duyulmamasına kadar varabilecek aşırı biçimsellikten kaçınmak gerektiğinin farkındadır. Anayasa hukuku, kendi sınırlarının farkında ve toplumsal görüşleri dikkate almaya hazır olduğu sürece, toplumsal değişimi

¹ For the mission report, see UN document A/HRC/4/26/Add.2.

yöneten usul ve esas kuralları ortaya koyma ve gözetme işlevini yerine getirebilecektir.

Üçüncü olarak, İstanbul Yuvarlak Masa toplantısında bulunan uluslararası konuşmacılar ve katılımcılar ile buradan çıkan bu cilt sayesinde, uluslararası bakış açısıyla karşılaştırmalı bakış açısının, Türkiye'deki tartışmalarla doğrudan etkileşime girmesine olanak sağlanmıştır. Tahmin edileceği üzere bugün Türkiye'de tartışılan meselelerin birçoğunun benzerleri, dünyanın farklı ülkelerinde, bugün ya da geçmişte yaşanan anayasal gelişmeler süresince de yaşanmıştır. Belki de uluslararası görüşlerle karşılaştırmalı görüşlere bu kadar ihtiyaç duyulmasının nedeni, anayasa hukukuna ilişkin akademik birikimle zengin felsefî düşünce gelenekleri arasındaki güçlü bağlıdır. Bütün ülkelerin anayasa hukuku gelişimlerinin kendilerine has özellikleri olmasına rağmen, bu uluslararası görüşler yine de anlam ifade etmektedir.

Dördüncü ve son olarak, İstanbul Yuvarlak Masa toplantısı ve buradan çıkan çalışmalar, AHUAD'ı bir örgüt olarak geliştirmenin sağlayacağı imkânları ve önemini ortaya koymaktadır. Dil farkından kaynaklanan engellere, yasal sistemlerle gelenekler arasındaki farklılıklara rağmen, coğrafî sınırları aşan karşılaştırmalı ve uluslararası tartışmalarla fikir alışverişlerine yönelik daimî bir ihtiyaç mevcuttur. Birçok anayasal konuya ilişkin tartışmalar, nitelikleri itibariyle, uluslararası ve küreseldir. Anayasa Hukuku Uluslararası Derneği'ne, bu tartışmalar için forum oluşturması bakımından ihtiyaç vardır. Dünya çapındaki bu tartışmalara katılan insan grupları genişledikçe AHUAD, kendisini, yaygın üyeliğe dayalı ve üyelerin aktif katılımını sağlayacak bir faaliyet programına sahip bir üye örgütü şeklinde geliştirmek ihtiyacı hissedecektir. Bugünün anlık elektronik küresel iletişim dünyasında AHUAD, dünyanın farklı bölgelerinden anayasacılar arasındaki iletişimi kolaylaştıracak olan kendi web sitesi ile birlikte interneti, bugüne kadar kullandığından çok daha fazla kullanılmalıdır. İnternet blogları veya e-posta adres listeleri ile birlikte sunulan tematik araştırma gruplarımız, bu yönde daha hızlı ilerlemek için iyi bir başlangıç olmaktadır.

Bu önemli cildi meydana getirerek gerçekleştirdikleri başarılı çalışmadan dolayı editörleri kutluyorum.

Profesör Martin Scheinin
AHUAD Başkanı

FOREWORD

It gives me much pleasure to see the proceedings of the IACL Istanbul Round Table of April 2011 proceed into publication as a book. The Round Table and the lively debates there were testimony to at least four important matters.

Firstly, the Istanbul Round Table and the contributions by its Turkish authors, and Turkish contributors in this volume, demonstrate the vibrant nature of Turkish civil society. In other parts of the world, and perhaps particularly in Western Europe, there has often been a lamentable tendency to simplify the Turkish debates to the level of stereotypes and an unfounded polarization between two “camps”. Reality is much richer, and in fact the rest of the world has a lot to learn of the sophistication and nuances of the Turkish debates, including in issues related to constitutional reform. Personally, I benefited of the possibility of engaging with Turkish debates and developments through my earlier position as United Nations Special Rapporteur on human rights and counter-terrorism, including through a country visit to Turkey in 2006 to assess the compatibility of Turkey’s counter-terrorism law and practice with the international norms of human rights.¹

Secondly, this book demonstrates the relevance of constitutional law and constitutional scholarship to the real world. Although money, power and politics do matter, they are not operating in a normative vacuum. Constitutional law, including in issues such as the legally binding force of the constitution and its own rules about how a constitution is amended, are of enormous societal importance. They do constrain what is permissible, even possible, to do through money, power and popular support. At the same time, constitutional law is a discipline that is deeply rooted in philosophical traditions, so that it becomes conscious of its own limits and of the need to avoid excess formalism, which in the worst case may result in a lack of respect for the law. By being mindful of its own limits and open to listening the voices of society, constitutional law will be able to perform its function of providing and guarding the procedural and substantive rules that govern societal change.

---

¹ For the mission report, see UN document A/HRC/4/26/Add.2.

Thirdly, through the involvement of the international speakers and participants in the Istanbul Round Table and in this resulting volume, international and comparative perspectives are allowed directly to interact with the Turkish debate. Not surprisingly, many of the issues now debated in Turkey, have their counterparts in the constitutional developments in other parts of the world, either currently or in earlier phases. Perhaps just because of the strong link between constitutional law scholarship and the rich traditions of philosophical thought, we find a lot of room and need for international and comparative discussions. They are relevant in spite of the unique features in the development of the constitutional law of individual countries.

Fourthly and finally, the Istanbul Round Table and the resulting proceedings demonstrate the importance and potentials of developing the IACL as a membership organization. There is a permanent need for comparative and international debates and exchanges across geographical borders, despite linguistic barriers and differences between legal systems and traditions. The debates on many constitutional issues are international and global in character. The International Association of Constitutional Law is needed as a forum for those debates. As the circles of people involved in those debates across the world are broadening, the IACL needs to see and develop itself as a membership organization, with a wide membership basis and with a program of activities that enables the active involvement of everyone. In today's world of instantaneous electronic global communication, the IACL must much more than until now utilize the internet, including its own website for facilitating communication between constitutionalists in different parts of the world. Our thematically based research groups, coupled with their internet blogs or e-mail distribution lists, provide a good start for moving ahead in the right direction.

I congratulate the editors for the good work they have done in putting together this important volume.

Professor Martin Scheinin
President of the IACL